

Medietilsynet
post@medietilsynet.no

21.03.2019
Vår referanse: 27 980

Innspill til utredningen av FM-konsesjoner etter 2021

Norsk Journalistlag (NJ) takker for invitasjonen til å komme med innspill til Medietilsynets utredning av om hvorvidt FM-konsesjonene bør forlenges etter 2021. NJ er organisasjonen for redaksjonelle medarbeidere som har journalistikk som yrke. Vi skal ivareta medlemmenes tariffmessige og journalistfaglige interesser, og blant annet verne om ytringsfriheten og den redaksjonelle uavhengigheten.

NJ mener at lokalradioene bør få fortsette på FM-nettet også etter 2021. Hovedbegrunnelsen er at lokalradioene er en brikke i mediemangfoldet som til sammen bidrar til at befolkningen er informert om hva som skjer – og at ulike stemmer kommer til orde. Lokalradioene har en særskilt posisjon som følge av at den når lyttere som ikke nødvendigvis nås gjennom andre medier og fordi mange av dem er nisjekanaler som når interessegrupper som ikke får informasjonsbehovet dekket gjennom breddemediene.

Da lokalradiomeldingen ble behandlet i 2015, forventet NJ at Stortingets tilrettelegging for at lokalradioene skulle følge NRK og de store kommersielle kanalene over på digitale plattformer, ville føre til at de fleste er på DAB når FM-konsesjonene løper ut i 2021. Ifølge styreleder Aslak Sommerfelt Skretting i Norsk Lokalradioforbund er vi langt fra å nå det målet. Han anslår at ca. 25 prosent av lokalradioene i dag publiserer digitalt, ofte parallelt med tilbudet på FM-nettet.

Ifølge Lokalradioforbundet er det flere årsaker til at tre av fire lokalradioer fortsatt ikke er på DAB. For det første har det med penger å gjøre. Forbundet anslår at en digitalisering av lokalradioene vil koste 250-300 millioner kroner. I tillegg kommer årlige driftskostnader som klart overstiger dagens utgifter til egne FM-sendinger. En annen årsak er konkurransesituasjonen, som er en helt annen på DAB. Mens en lokalradio opererer i et marked med fem-seks konkurrenter på FM-nettet, vil samme kanal møte 30-40 utfordrere på DAB: NRK, P4, Radio Norge og de andre store, kommersielle aktørene som dominerer dette lytter- og annonsemarkedet. Kombinasjonen av store investeringer og liten markedsandel gjør det ikke regningsvarende å investere i en digitalisering av lokalradioene.

Da Stortinget behandlet lokalradiomeldingen, ble det vedtatt særskilte regler for storbyene. De hadde til hensikt å forhindre at kommersielle aktører på FM-nettet skulle undergrave prosessen med å få lytterne over på det digitale nettet. Tanken var at innkjøp av nye DAB-radioer innebar såpass store kostnader for lytterne at mange ville forbli på FM-nettet dersom tilbudet fortsatt var tilfredsstillende. Stortinget vedtok derfor at bare nisjekanaler med begrensede inntekter (inntil 135 000 kroner i året) skulle få konsesjon til FM-sendinger i de større byene.

Ifølge Medietilsynet og Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (NKOM) er dette regelverket blitt brutt etter at det ordinære FM-nettet ble slukket i Stor-Oslo. Dette skjer ved at flere aktører driver kommersiell radio via enkelte nisjekanalers konsesjoner. Tilsynene peker på at dette både undergraver digitaliseringen av radiosektoren, og rammer økonomien og arbeidsplassene i de kommersielle radiokanalene som opererer innenfor regelverket. I et brev til Kulturdepartementet sist høst varslet NKOM og Medietilsynet at de har opprettet sanksjons- og tilsynssaker mot de aktuelle kanalene, og at det «etter tilsynets vurdering er nødvendig å følge opp Stortingets vedtak i form av streng håndheving av regelverket.»². NJ støtter tilsynene i at det er viktig å håndheve regelverket i denne typen i saker.

På bakgrunn av forholdene som er beskrevet ovenfor, foreslår NJ at ordningen med FM-konsesjoner forlenges etter 2021. Den teknologiske utviklingen og endringene i brukermønsteret som trolig vil følge av at FM-mottakerne uomtvistelig fases ut, gjør det vanskelig å tidfeste hvor lenge de nye konsesjonene bør løpe. Men det er nærliggende å tenke at de kan løpe parallelt med DAB-konsesjonene, fram til 2031. Ettersom det er usikkert om lokalradioene finner det regningsssvarende å etablere seg på DAB-nettet i denne perioden, vil vi foreslå at Medietilsynet vurderer å gjeninnføre konsesjonsspesifikke krav om nyhets- og aktualitetsstoff tilknyttet konsesjonsområdet.

NJ mener dessuten at Medietilsynet bør vurdere om sanksjonsmidlene som Medietilsynene og NKOM råder over, er tilstrekkelige til å få en effektiv håndtering av brudd på gjeldene regelverk.

Med vennlig hilsen
for Norsk Journalistlag

Hege Iren Frantzen
Leder

Trond Idås
Rådgiver